

KTH Engineering Sciences

Mönstret *Atoms* är ritat av The Svedberg, Nobelpristagare i Kemi 1926. Svedberg satt i styrelsen för AB Atomenergi när man fattade beslut om byggandet av R1. Mönstret användes i och kring reaktorhallen och det ingick även i kollektionen *Signerad textil* som NK lanserade 1954.

Välkommen på jubileum!

Svensk kärnenergi 60 år!

Den 13 juli 2014 var det 60 år sedan den första svenska reaktorn, R1 vid KTH, uppnådde sin första kriticitet. Händelsen markerar startpunkten för utvecklingen av den Svenska Linjen och det svenska kärnkraftsprogrammet.

Sveriges Kärntekniska Sällskap (SKS) tillsammans med Svenskt Kärntekniskt Centrum (SKC) och Kungliga Tekniska högskolan (KTH) uppmärksammar detta och inbjuder till jubileum den 22 sep kl. 16.00.

Först hålls föreläsningar i den tidigare reaktorhallen, drygt 20 m under marken:

- Prof. Em. Karl-Erik Larsson, KTH:
R1:s historik och vetenskapliga bedrifter
- Dr. Maja Fjaestad, KTH:
R1:s betydelse för den svenska linjen och uppbyggnaden av det svenska kärnkraftsprogrammet
- Leif Handberg, Universitetslektor i Medieteknik och föreståndare för R1:
R1 idag - från experimentreaktor till experimentscen

Därefter serveras en jubileumsbuffé på restaurang Syster & Bror.

Passa på att se platsen där R1 stod, träffa R1-pionjärer, känna historiens vingslag och mingla!

Tid och plats: Måndagen den 22 sep kl. 16.00, Drottning Kristinas väg 51, Stockholm. Middagen startar ca kl. 18.

Kostnad: Föreläsningar med besök i R1 är kostnadsfritt, men för de som deltar på middagen tillkommer en kostnad om 750 SEK (550 SEK för SKS-medlemmar och universitetsanslutna. Medlemskap i SKS kan registreras på www.karnteknik.se)

Anmälan: Anmälan görs till info@karnteknik.se senast den 16 sep. För deltagande på middagen, ange fakturaadress och ev. matallergier.

Välkommen!

Pressmeddelande den 12 juli 2014

Svensk kärnenergi 60 år

För 60 år sedan, den 13 juli 1954 kl 19, lyckades forskare vid reaktor R1 under Drottning Kristinas väg vid KTH att för första gången åstadkomma en självupprätthållande kedjereaktion i en kärnreaktor i Sverige. Händelsen markerar startpunkten för utvecklingen av det svenska kärnkraftsprogrammet, det som kom att kallas den Svenska Linjen.

Genom de erfarenheter som erhöles vid R1 kunde dåvarande AB Atomenergi driva vidare den svenska reaktorutvecklingen och uppförde reaktorläggningar i Studsvik för forskning samt en reaktor i Ågesta söder om Stockholm för energiproduktion. Den starka kärnteknikutvecklingen som ägde rum i Sverige under 1950- och 60-talen lade grunden för den unika kärnteknikkompetens som Sverige har kunnat, och fortfarande till stor del kan, stoltsera med, trots landets förhållandevis ringa storlek. Denna nationella kärnteknikkompetens var en nödvändig förutsättning för uppbyggnaden av det svenska kärnkraftsprogrammet med tolv kraftproducerande reaktorer.

Forskare vid R1 under 60-talet.

- R1 blev ett framgångsrikt företag som lade grunden till ett svenskt kärnenergiprogram med bred kunskapsstillväxt inom kärnenergens mångskiftande problemvärld, säger Prof. Emeritus Karl-Erik Larsson. Larsson var professor inom sektionen för teknisk fysik vid KTH 1962-89 och ledde forskningsarbetet vid R1.
- Den svenska framgången betingades av politikernas stöd, folkets optimism och många unga svenskars genialitet. Projektet startades med stor enighet och fasta beslutsamhet från alla parter sida, fortsätter Larsson.
- R1 är ett unikt projekt i svensk teknikhistoria, tydligt situerat i efterkrigstidens geopolitiska situation. Historien om R1 lär oss mycket om såväl svensk neutralitetspolitik som 1950-talets självförsörjningssträvanden, och innehåller därmed viktiga nycklar till vår 1900-talshistoria, säger Tekn. Dr. Maja Fjaestad, KTH.

Denna milstolpe i svensk teknikhistoria kommer att uppmärksammas i R1 den 22/9 kl 16.00, Drottning Kristinas väg 51, Stockholm. Jubiléet äger rum i den tidigare reaktorhallen nere i bergrummet.

Jubiléet är ett samarrangemang av Sveriges Kärntekniska Sällskap (SKS), Svenskt Kärntekniskt Centrum (SKC) och Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

Mer information finns på SKS hemsida: www.karnteknik.se

Sveriges Kärntekniska Sällskap

Sveriges Kärntekniska Sällskap (SKS) är en ideell förening för alla med intresse för kärnteknik. SKS bildades 1958 och är den svenska representationen i European Nuclear Society som härbärgerar totalt 20 000 medlemmar. SKS anordnar frekventa föredrag och studiebesök med kärnteknisk anknytning och utgör remissinstans i kärnteknikrelaterade frågor.

Svenskt Kärntekniskt Centrum

Svenskt Kärntekniskt Centrum (SKC) stödjer utbildning och forskning inom kärntekniska tillämpningar vid Kungliga Tekniska högskolan (KTH), Chalmers Tekniska Högskola samt Uppsala Universitet. Syftet är att attrahera, utveckla, och behålla den kärntekniska kompetens som krävs för fortsatt säker och effektiv drift av våra kärnkraftverk och för att kunna delta i den fortsatta utvecklingen inom det kärntekniska området.